

KARİKATÜRLERLE İNSAN HAKLARI

TAN ORAL
ERAY ÖZBEK
NEZİH DANYAL
RECEP BAYRAMOĞLU
İZEL ROZENTAL
ERCAN AKYOL
SEMIH POROY
FERİT AVCI

SAİT MUNZUR
ŞEVKET YALAZ
MUSTAFA SARYAL
MUSA GÜMÜŞ
MUHAMMED ŞENGÖZ
OĞUZ GÜREL
HİCABİ DEMİRCİ
EMRE YILMAZ

SAVUNMA HAKKI

KARİKATÜRLERLE İNSAN HAKLARI

TAN ORAL
ERAY ÖZBEK
NEZİH DANYAL
RECEP BAYRAMOĞLU
İZEL ROZENTAL
ERCAN AKYOL
SEMIH POROY
FERİT AVCI

SAİT MUNZUR
ŞEVKET YALAZ
MUSTAFA SARYAL
MUSA GÜMÜŞ
MUHAMMED ŞENGÖZ
OĞUZ GÜREL
HİCABİ DEMİRCİ
EMRE YILMAZ

SAVUNMA HAKKI

KARİKATÜRLERLE SAVUNMA HAKKI

KARİKATÜRLERLE SAVUNMA HAKKI

NEZİH DANYAL
KARİKATÜR VAKFI YAYINLARI
MEDIHA ELDEM 70/1 KIZILAY/ANKARA
BİRİNCİ BASKI/KASIM 2012
BASKI: PELİN OFSET
ISBN 978-975-8074-49-5

info@karikaturvakfi.com www.karikaturvakfi.com

KARİKATÜRLERLE İNSAN HAKLARI SAVUNMA HAKKI

Yedinci "geleneksel" İNSAN HAKLARI Karikatür Sergimiz

Türkiye Barolar Birliği ve Karikatür Vakfı işbirliği ile "10 Aralık İnsan Hakları Günü" nedeniyle gerçekleştirilen karikatür sergisi etkinlikleri sırasıyla; 2006 yılında "İnsan Hakları", 2007 yılında "İnsan Hakları ve Yargı", 2008 yılında "Evrensel Bildirinin 60. Yılı", 2009 yılında "Çocuk Hakları", 2010 yılında "Tutuklu ve Hükümlü Hakları", 2011 yılında "Kadın Hakları" konularında olmuştur. Bu yıl yedincisini gerçekleştireceğimiz etkinlik, anlamı ve güncel önemi nedeniyle "Savunma Hakkı"na ayrılmıştır.

Düşünce ve ifade özgürlüğünün kullanımında karikatür sanatı nasıl en elverişli araçlardansa adil yargılanma hakkı bağlamında savunma hakkının kullanımı için de en elverişli araç kuşkusuz savunma mesleği ve sanatıdır.

O nedenle hemen her baskı döneminde, bu hak ve özgürlüklerin şövalyeleri diyebileceğimiz avukatlar ve karikatürcüler korkutulmak ve susturulmak istenen meslek gruplarından olmuştur. Ne yazık ki yaşadığımız günlerde de yönetenlerin özelemleri arasında "eleştirisiz sanat" ve "savunmasız yargı"nın bulunduğu görülmektedir. İşlev ve keyfiliğe karşı özelliklerinden ötürü savunma hakkı ve mesleği, yargılama faaliyetinden dışlanmak istendiğinden, avukatlar, bir anlamda varlık nedenlerini savunmak zorunda kalmaktadırlar.

İnsan Hakları Günü'ndeki "Savunma Hakkı" konulu karikatür sergisi etkinliğinde, avukatların ve karikatür sanatçılarının savunma hakkını birlikte savunmaları son derece anlamlıdır. Bu nedenle karikatürcülerimize teşekkür borçluyuz.

Bir başka gönül borcumuz bu güzel etkinlik geleneğini başlatan rahmetli TBB Başkanı Av. Özdemir Özok ve yönetimlerine, önceki TBB İnsan Hakları Merkezi Başkanı Sayın Av. Prof. Dr. Rona Aybay'a, etkinliğin sürmesini destekleyen TBB Başkanı Av. V. Ahsen Coşar'a ve yönetimindedir. Kendilerine en içten duygularımızla teşekkür ediyoruz. Saygılarımızla.

AV. SERHAN ÖZBEK / TBB İnsan Hakları Merkezi Başkanı

KADIN HAKLARI VE KARİKATÜR ÜZERİNE

İnsan Hakları Günü olarak kutladığımız her 10 Aralık'ta yapılan diğer etkinliklerin yanı sıra Karikatür Sergisi düzenlemek sanırım bir Türkiye Barolar Birliği klasiği oldu. Artık gelenekselleşen Karikatürlerle İnsan Hakları etkinliği sayesinde sadece karikatür sanatımız değil, Türkiye Barolar Birliği'nin karikatür koleksiyonu da zenginleşti.

Eleştirel düşüncenin çizgilerle ifadesi olan karikatür sanatının en önemli özelliği gülmekle düşünceyi birleştirmesidir. Birkaç çizginin, birkaç sözcükle harman edildiği karikatür sanatı, diğer sanat dallarına oranla belki de en zeki olanıdır. Onun için de her babayiğidin harcı değildir. Bunun için Turhan Selçuk olmak, Tan Oral olmak, Nezih Danyal olmak, Eray Özbek, Atila Özer, Kamil Masaracı, İzel Rozental, Ercan Akyol, Piyale Madra, Semih Poroy, Muhammed Şengöz olmak gerekir.

Bu yıl, yani 10 Aralık 2011 İnsan Hakları Günü için düzenlediğimiz Karikatür Sergimizin konusu Kadın Hakları. Sadece bizim ülkemizde değil, dünyanın diğer ülkelerinde de sorun olma özelliğini sürdüren kadın erkek eşitsizliği konusunda, başta erkeklerimiz olmak üzere, kadınlarımız üzerinde farkındalık yaratmak, erkeklerle kadınlar arasındaki toplumsal cinsiyet adaletiyle fırsat eşitliğinin sağlanması konusunda mücadele etmek Türkiye Barolar Birliği'nin dünden bugüne her zaman öncelikli hedefi olmuştur.

Esasen Birleşmiş Milletler tarafından cinsiyet eşitliğinin ana-akıma yerleştirilmesi, diğer bir deyişle siyasal, ekonomik ve toplumsal alanlardaki en temel politika, plan ve programlara dahil edilmesi ve böylece kadınların ve erkeklerin sağlayacakları yararın eşitlik temelinde maksimize edilmesi yönünde yaptığı çalışmalara katkı yapmak, sadece kadın hakları savunucularının ve kuruluşlarının değil, hukukçuların ve Baroların da en önde gelen görevidir.

Kamu politikalarının cinsiyet eşitliği temelinde düzenlenmesiyle kadın sorununa, "kadın" a odaklanan bir anlayışla çözüm aranmasını öngören ve bu konuda yasal düzenlemelerin yanı sıra içtenlik talep eden Kadın Hakları savunucularına destek olmak amacıyla, bu seneki Karikatür Sergimizin konusunu Kadın Hakları olarak belirledik. Sadece bunun için değil, aynı zaman da Kadın Hakları konusundaki halimize hem gülelim, hem de Kadın Hakları konusunu düşünelim diye yaptık bunu. Saygılarımla.

AV. V. AHSEN COŞAR / Türkiye Barolar Birliği Başkanı

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRİSİ

Madde 11

1. Bir suç işlemekten sanık herkes, savunması için kendisine gerekli bütün güvencelerin sağlanmış olduğu açık bir yargılama ile yasaya göre suçluluğu kanıtlanmadıkça suçsuz sayılır.

Savunma Hakkı Hakkın Savunusu

Bir suçlanma iddiası karşısında kalan kişinin, en az iddia sahibi kadar, hukukun ve meşru müdafaa hakkı da içinde olmak üzere tüm yasaların kendisine tanıdığı hakları serbestçe kullanabilme imkanı ile yargılanmasının ve böylece gerçeğin açığa çıkartılmasının en temel ve vazgeçilmez gereklerinin başında gelen, işte bu Savunma Hakkı'dır.

Savunma Hakkı, var olma hakkının güvencesi olduğu kadar, aynı anlamda var oluşu tehlikeye atan suç isnadına ve ona verilecek cezaya da meşruluk kazandırması ile önem taşıyor.

Savunma hakkının, öteden beri tartışıla gelen kutsal sayılma olgusu da sanırım bu nedenlerle olmalı...

Karikatür ise, en geniş anlamıyla kişisel ve toplumsal savunma hakkının çizgili uyarlaması mı acaba, buyurun izleyin o zaman...

TAN ORAL

8

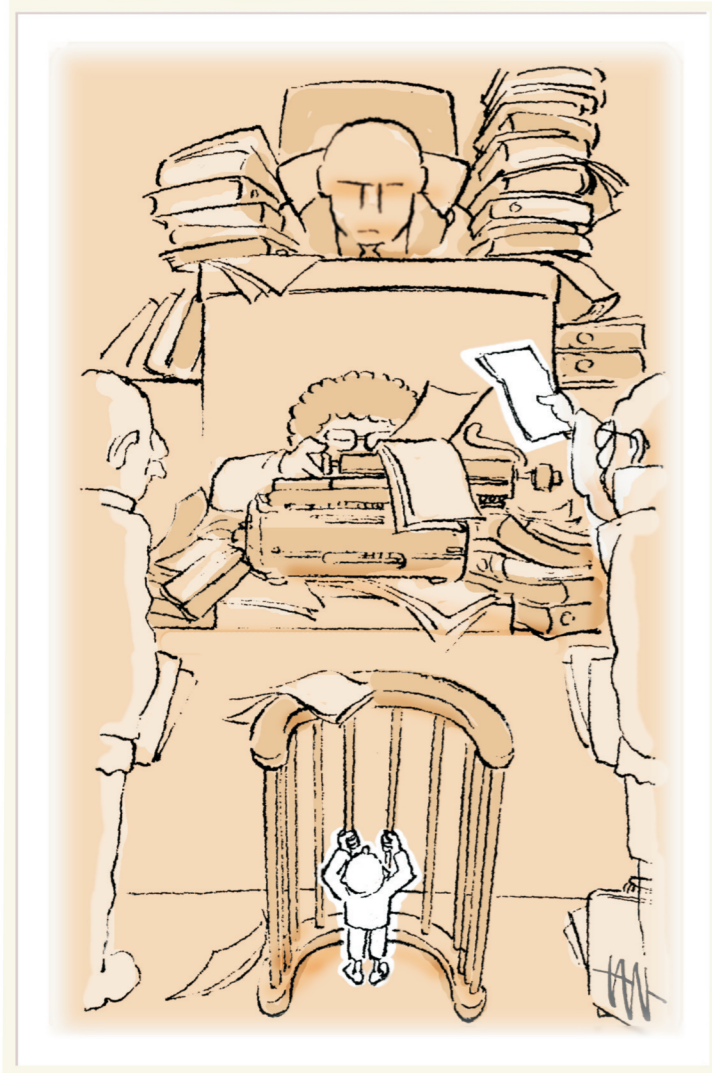

TAN ORAL 1937 yılında Merzifon'da (Türkiye) doğdu. Kolej yıllarını birçok değişik şehirlerde tamamladı. İstanbul'daki Güzel Sanatlar Akademisi'nden mimar olarak mezun oldu. 3 yıl boyunca da akademide ünlü mimar Sedad H.Eldem'in asistanlığını yaptı. Daha sonra tüm bu mimari işleri bıraktı ve karikatür ve filmlere yöneldi. 1969 yılında kısa filmi 'Cumartesi-Pazar' ve 1970'te de 'Sansür' adlı animasyon filmiyle ödüller aldı.

7 yıl boyunca başkanlık etmekte dahil Karikatürcüler Birliği'nde görev almıştı. Karikatürlerinden dolayı 1980, 81,83, 84, 85 ve 92 yıllarında 'Çağdaş Gazeteciler Derneği' tarafından 'Yılın Gazetecisi' ödülüyle şereflendirildi. 'İstanbul Gazeteciler Cemiyeti' tarafından 1989,90,91,93 ve 94 yıllarında 'Başarılı Gazeteci' ödülünü almıştır. 2001 yılında Hollanda'nın Deventer şehrinde 'Altın Kalem', 2002'de Fransa'nın St.Just-le-Martel kentinde 'En iyi Yabancı Karikatürist', 2003'te Akşehir'de 'Altın Eşek-Nasreddin Hoca', 2004 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nce 'Hizmet Ödülü' ve 2005'te de 'Nokta' dergisinde 'Doruktakiler' ödülleri almıştır. Halen 'Taraf' gazetesinde ve bazı dergilerde karikatürist olarak çalışmaktadır.

9

Eray Özbek, 1942 yılında Muğla'da doğdu. 60'lı yıllardan beri birçok gazete ve dergide karikatürleri yayınlandı. Sergiler ve periyodikler için çiziyor. "Karaltılar- Silhouettes" adlı(1999) bir albümü var.

Kişisel sergileri : 1951- Bergama, 1988 Muğla, 1991 İzmir, 1994 Trento, 1994 Ankara, 1996 Antalya, 1999 Ankara 2002 İzmir, 2004 Kragujevac, 2006 Bergama, 2006-İzmir.

Eray Özbek ayrıca metal gravür karikatürler üzerinde çalıştı, şiirsel metinlerin de yer aldığı, "Karikatürküler-Lyric Cartoons" adını verdiği bir dizi yaptı. Yarışmalarda, 24 ülkede, 69'u uluslararası olmak üzere yüzden fazla ödül kazandı, bazıları: 1993 Çekoslovakya Prag: Stadion Gazetesi: 1.Ödül, 1991- İtalya Marostica: Umorestia Marostica: Bant Karikatür Büyük Ödülü, 1992- Türkiye İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi: Yunus Nadi Yarışması, karikatür dalı ödülü, 1993-İtalya Trento: Studio Andromeda: 1.Ödül, 1994-İtalya-Bordighera: Altın Hurma ve Avrupa Konseyi ödülleri, 1995- Ukrayna - Kiev : Kievskie Vedomosty Gazetesi: 1.Ödül, 1996- Türkiye Ankara: Karikatür Vakfı: Yılın Karikatürcüsü Ödülü, 2001- Almanya Münich: Goethe Enstitüsü : üç eşit ödülünden biri 2003 - Japonya Tokyo, Yomiuri Gazetesi: "İyileşme" Jüri Özel Ödülü, 2003- Sırbistan- Karadağ : "Savaş karşıtı Salon" 1.Ödül.

Karikatür ve mimarlığı bir arada götüren Özbek, halen İzmir'de yaşıyor.

ÖRSK

ÖRSK

1945/İZMİT doğumlu olan **NEZİH DANYAL** 1960 yılından bu yana, yüzün üzerinde yayın organında karikatürler, çizi diziler çizdi. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda birçok ödül kazandı. Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli kentlerde sergiler açtı.

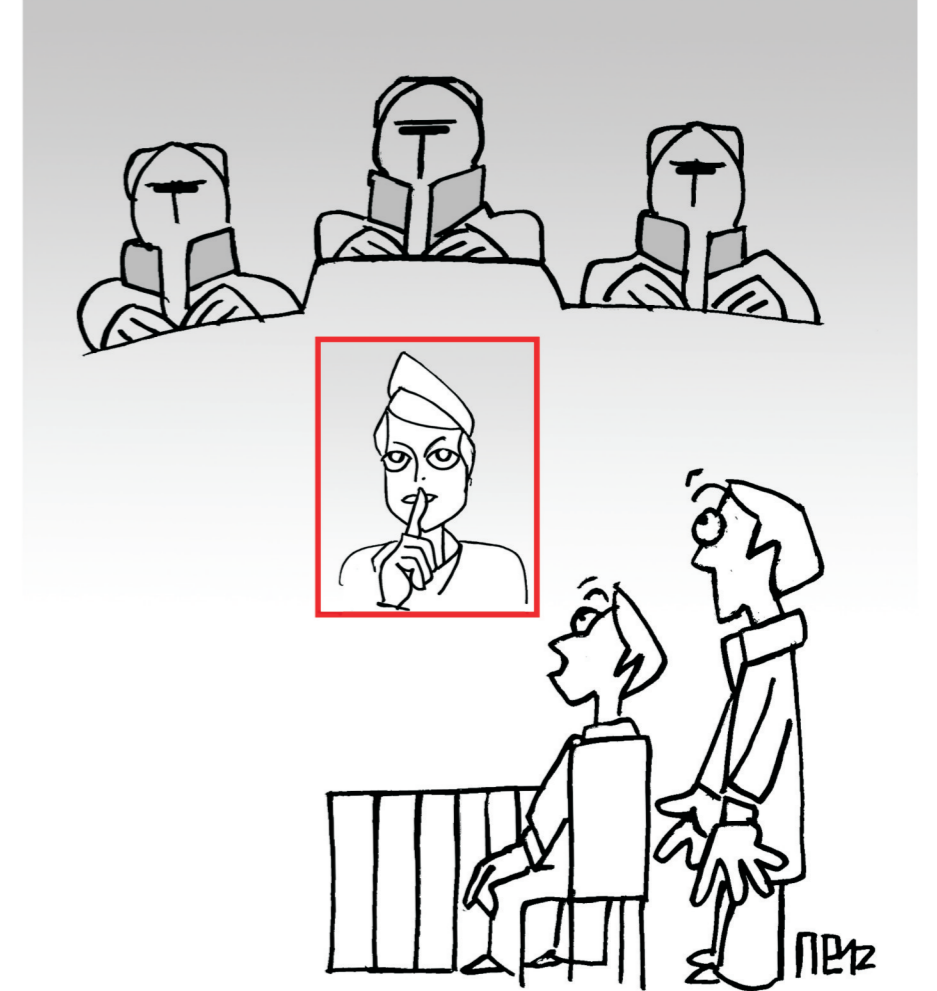
"Globanadoluzeyşin" sergisi başta Berlin, Rotterdam, Paris, Tahran, Hirosaki (Japonya), Osieck (Hırvatistan), Varşova, Legnica (Polonya), Atina, Lefkoşa, olmak üzere çeşitli kentlerde sergilendi. Karikatürleri müzelere ve özel koleksiyonlara alındı.

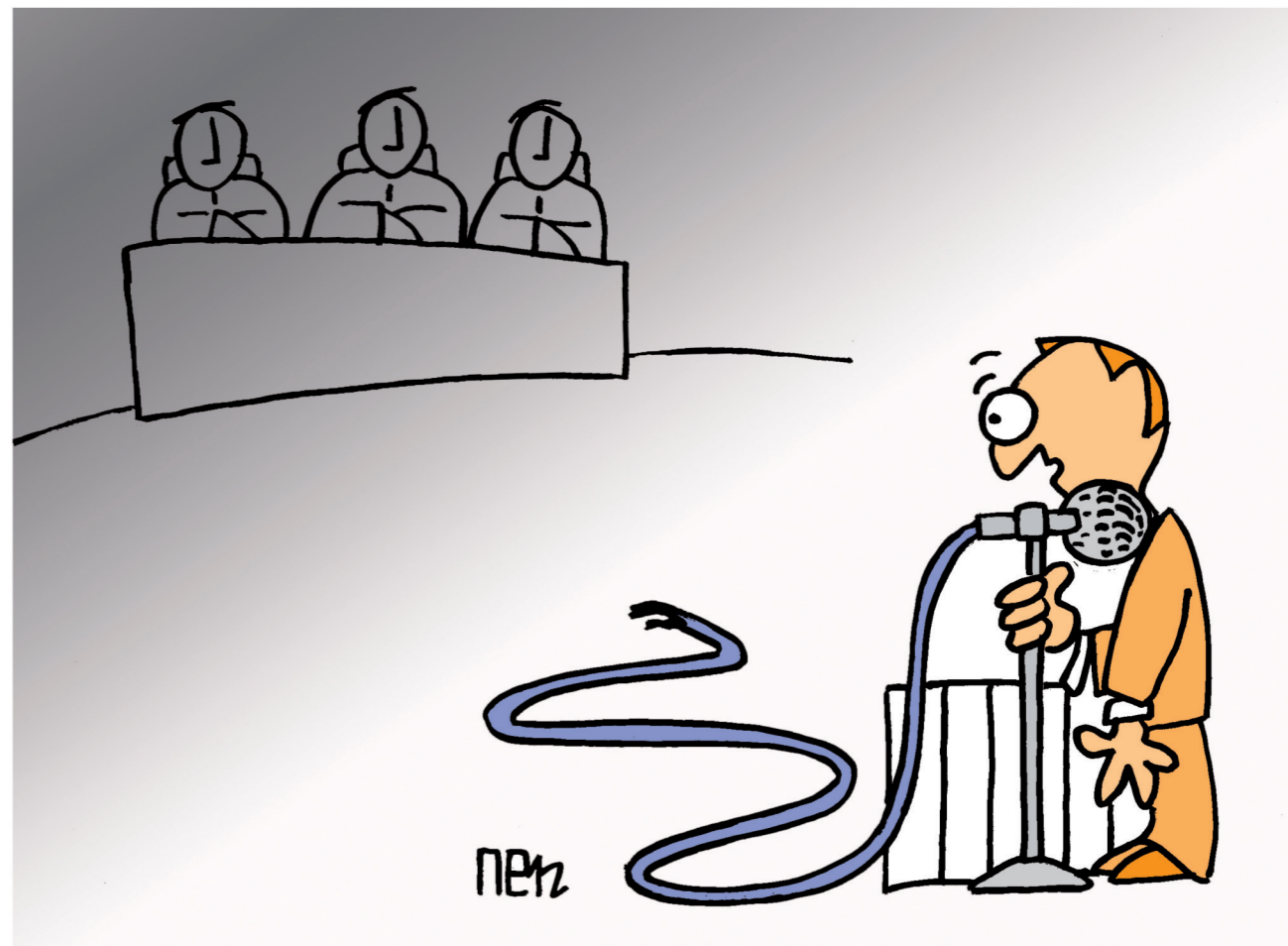
On karikatür albümünden ikisi, "Devir" İtalya'nın Pescara kentinde düzenlenen 3.Uluslararası Karikatür Yarışması'nda, "Sergiler" 13.Hollanda Karikatür Festivali'nde ödüllendirildi. Karikatüre yeni başlayanlar için "Haydi Karikatür Çizelim" yardımcı kitabını hazırladı.

1991 yılından başlayarak yedi yıl süreyle TRT1`de yayınlanan "Gün Başlıyor" programı içinde "Haftanın Karikatürü" köşesini hazırladı ve sundu. 'Haftanın Karikatürü' köşesinde yer alan karikatürler TRT tarafından 2000 yılında kitap olarak basıldı.

1980 yılında Sanat Sevenler Derneği "Ulusal Kültüre Katkı" armağanıyla, 1999 yılında FECO (Karikatürcü Kuruluşları Federasyonu 'Promotor Cartoon Art', 2004 yılında da FECO 'Fellowship' ödülleriyle ödüllendirildi.

1994 yılında "Karikatür Vakfı"nı kurdu.1995 yılından bu yana " Uluslararası Ankara Karikatür Festival"lerini düzenledi. NeziH Danyal, FECO Türkiye başkanıdır.

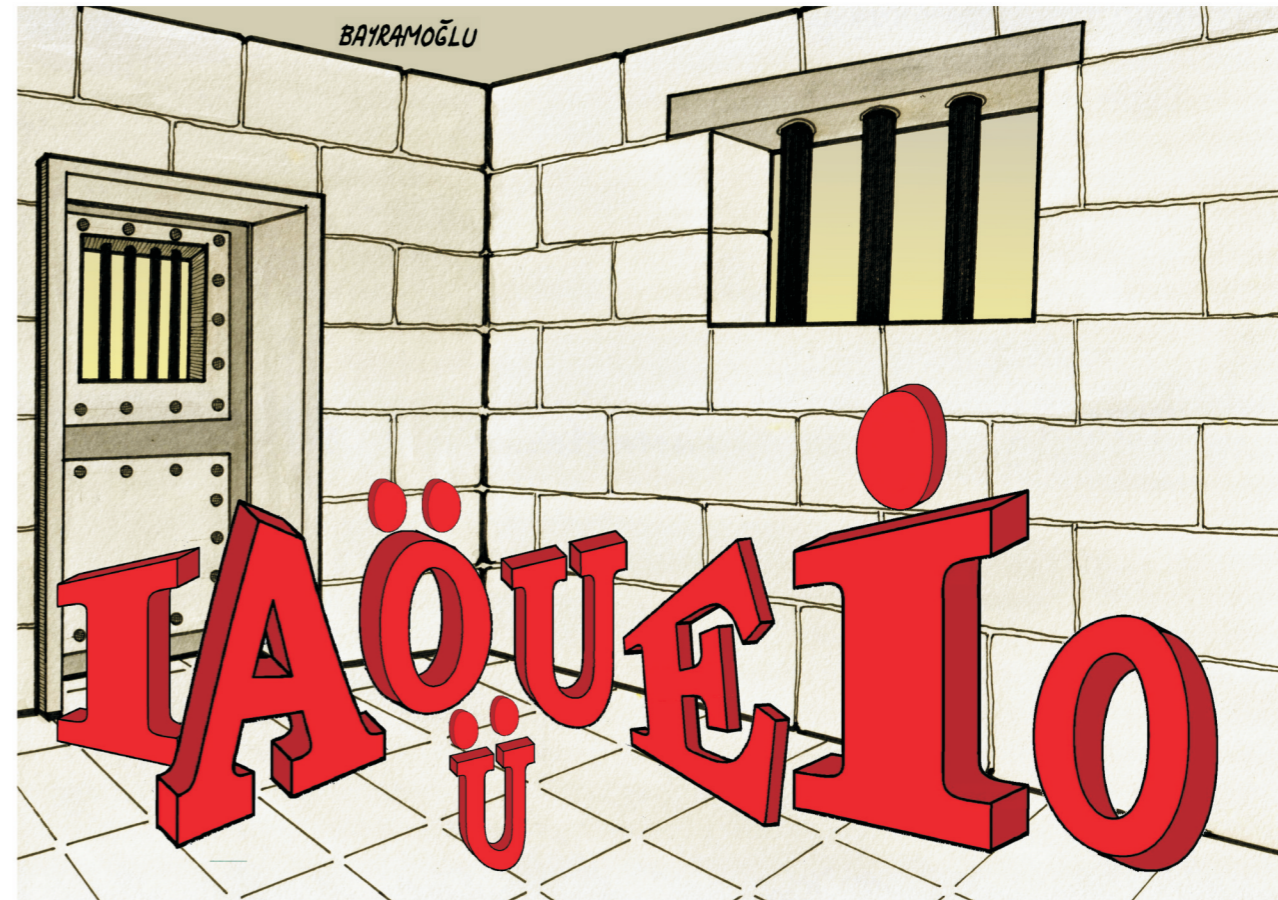
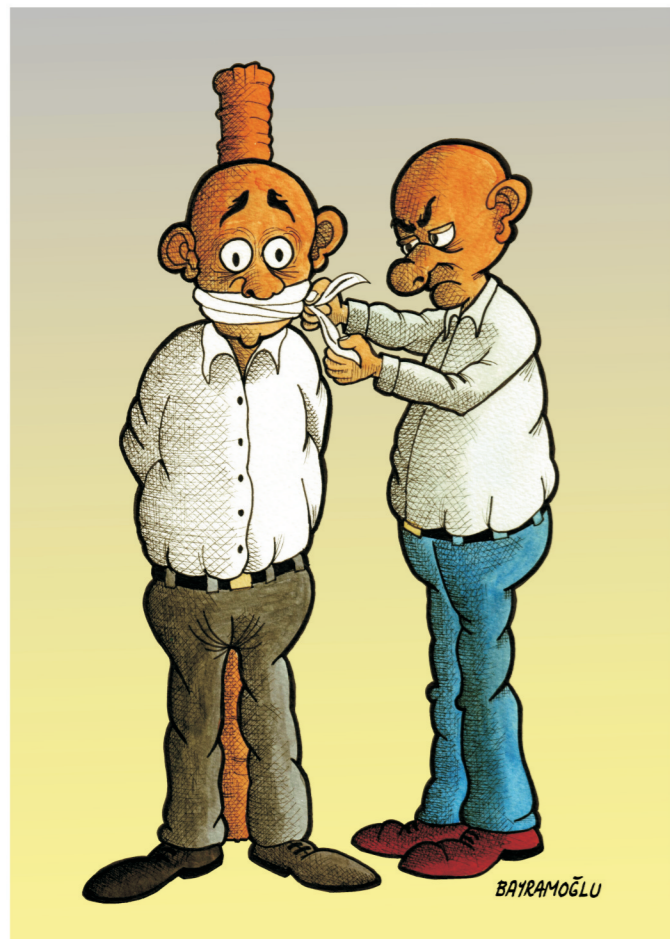

RECEP BAYRAMOĞLU 1947 senesinde Antakya'da doğdu. Lise sonuna kadar öğrenimini doğduğu kentte yaparak 1964 senesinde mezun oldu. Üniversite öğrenimini Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde tamamlayarak 1970 yılında İnşaat Mühendisi ünvanı ile mezun oldu. Karikatür çizmeye 60'lı yıllarda başladı. 1968 senesinde o dönemin en ünlü mizah dergisi olan "Akbaba" nın açmış olduğu ilk karikatür yarışmasına katıldı ve birincilik ödülünü kazandı. Kısa bir süre Akbaba'ya karikatürler gönderdi. Daha sonra Ankara'da haftalık ya da aylık yayınlanmakta olan bazı politik dergilere kapak grafikleri ve karikatürler çizdi. Bu çalışmalarını 1971 askeri idare döneminde engellenene kadar sürdürdü. Daha sonra doğup büyüdüğü kente dönerek bir mühendislik ofisi kurdu ve kendi adına çalışmaya başladı. 1972 senesinde evlendi. 1978 senesinde, uzun yıllar sürecek olan gurbet macerasına başlayarak Arabistan yarımadası ve Körfez ülkelerinde inşaat sektöründe üst düzey yöneticilik yaptı. 1995 senesinde Rusya'ya giderek bir arkadaşı ile ortak kendi şirketini kurdu, orada 2 sene çeşitli inşaat işleri yaptı. 2008'de yeniden Ankara'ya döndü ve gönüllü emeklilik kararı aldı; böylece karikatür konusunda bırakmış olduğu yerden devam edebilme olanağını buldu. Şimdi Ankara'da yaşıyor ve çizdikleriyle birçok ulusal ve uluslararası sergilere ve yarışmalara bağımsız karikatürist olarak katılıyor. FECO (Uluslararası Karikatürcüler Federasyonu) üyesidir. Evlidir; iki çocuğu ve bir de torunu vardır.

İZEL ROZENTAL 1951 yılında İstanbul'da doğdu. Amatör olarak ilk karikatürleri 1970'li yıllarda yayınladı."Tünelin ucu"başlığı altında politik içerikli editoryal karikatürleri 1991 yılından bu yana Şalom Gazetesi'nde düzenli olarak yayınlanmaktadır. "Briç" konulu bant karikatürleri Fransa'da aylık "Le Bridgeur "ve Türkiye'de iki ayda bir yayınlanan "Briç Dünyası"dergilerinde sürekli olarak yer almaktadır.1991-1995 yılları arasında dört kişisel sergi açtı,yurt içinde ve dışında karma karikatür sergilerine katıldı. Karikatürlerini 3 albümde topladı. Evli ve iki çocuk babasıdır.

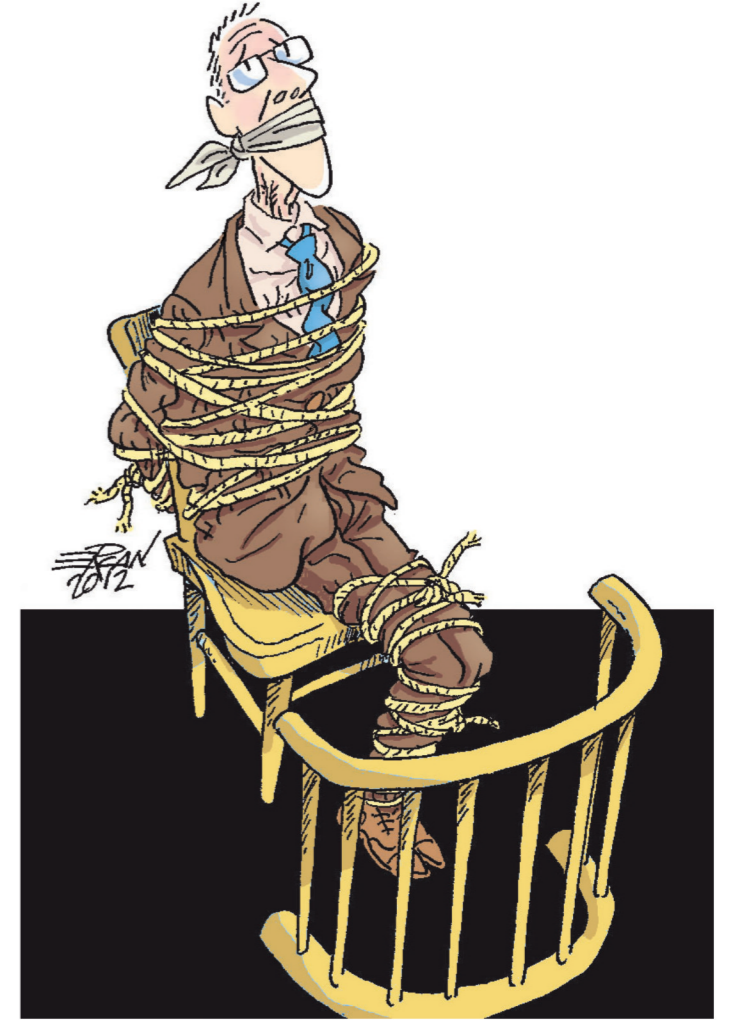
ERCAN AKYOL 1953 yılında Üsküp'te doğdu. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü'nden mezun oldu. İlk karikatürleri 1970 yılında Ustra mizah dergisinde yayımlandı. Öğrencilik yıllarında birçok siyasi ve mizah dergilerinde çizdi. Günlük olarak politik karikatür çizmeye 1982'de Güneş gazetesinin Arka Pencere köşesinde başladı. 1988 yılından bu yana da çizimlerine Milliyet gazetesinde Açık Pencere köşesinde "Çiziyorum" başlığı altında devam etmektedir.

Uluslararası yarışmalarda birçok ödül alan Akyol, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından verilen yılın başarılı çizeri ödülünü dört kez aldı.

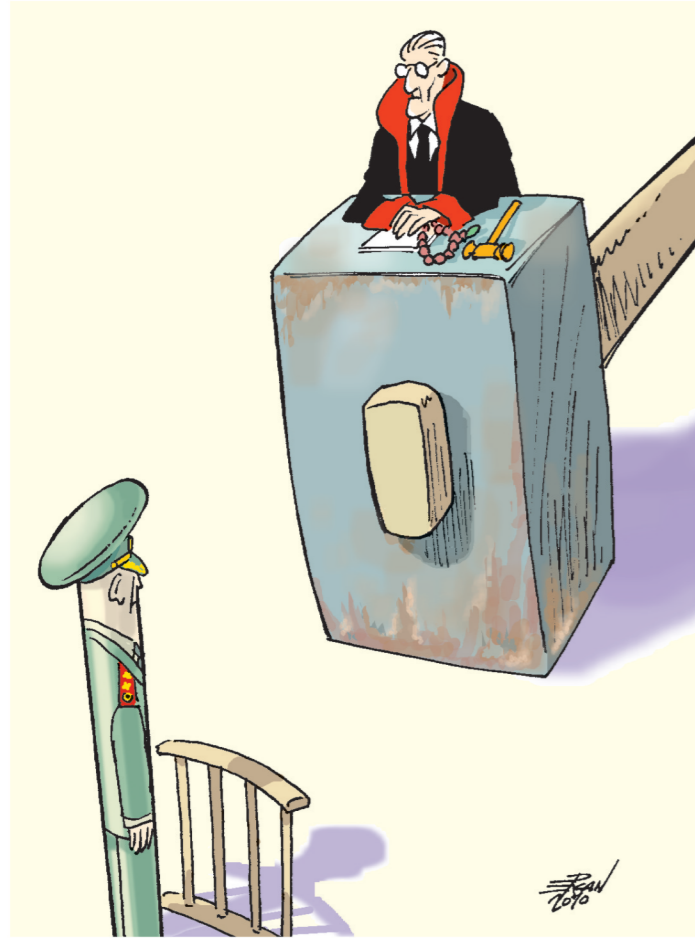
2000 yılında Karikatürcüler Derneği tarafından yılın başarılı karikatürcüsü seçildi.

Sedat Simavi 2006 Gazetecilik Ödülü'nü ilk defa bir karikatürist olarak aldı.

Evli ve bir çocuk babası olan Akyol çalışmalarını "Çiziyorum" adı altında beş kitapta toplamıştır.

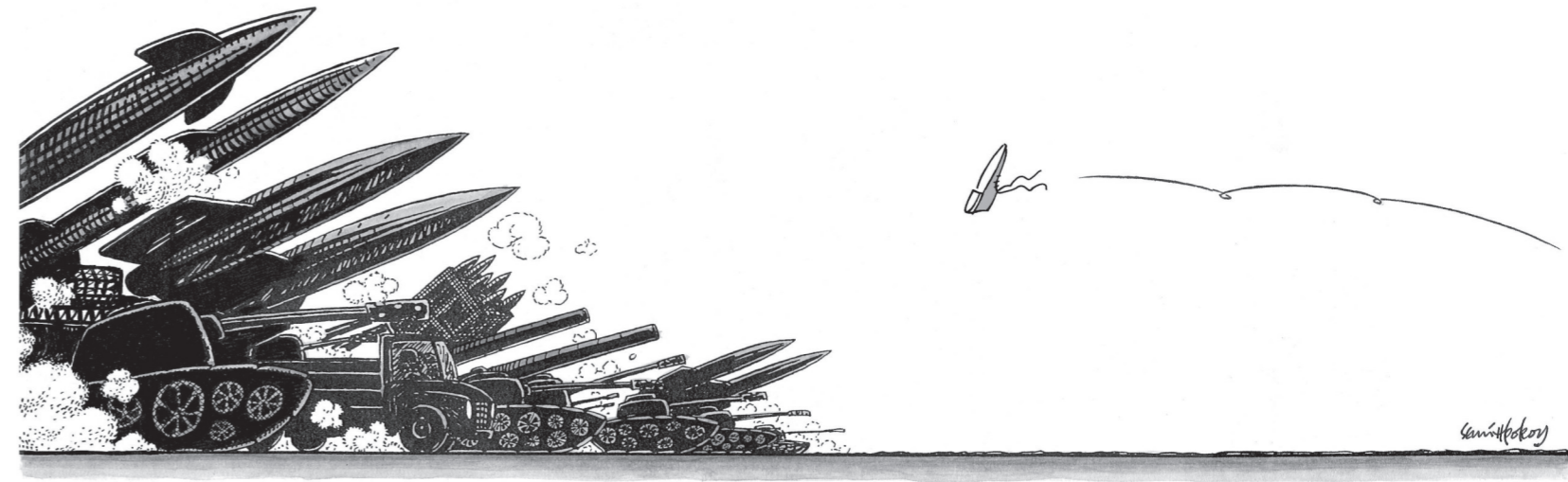
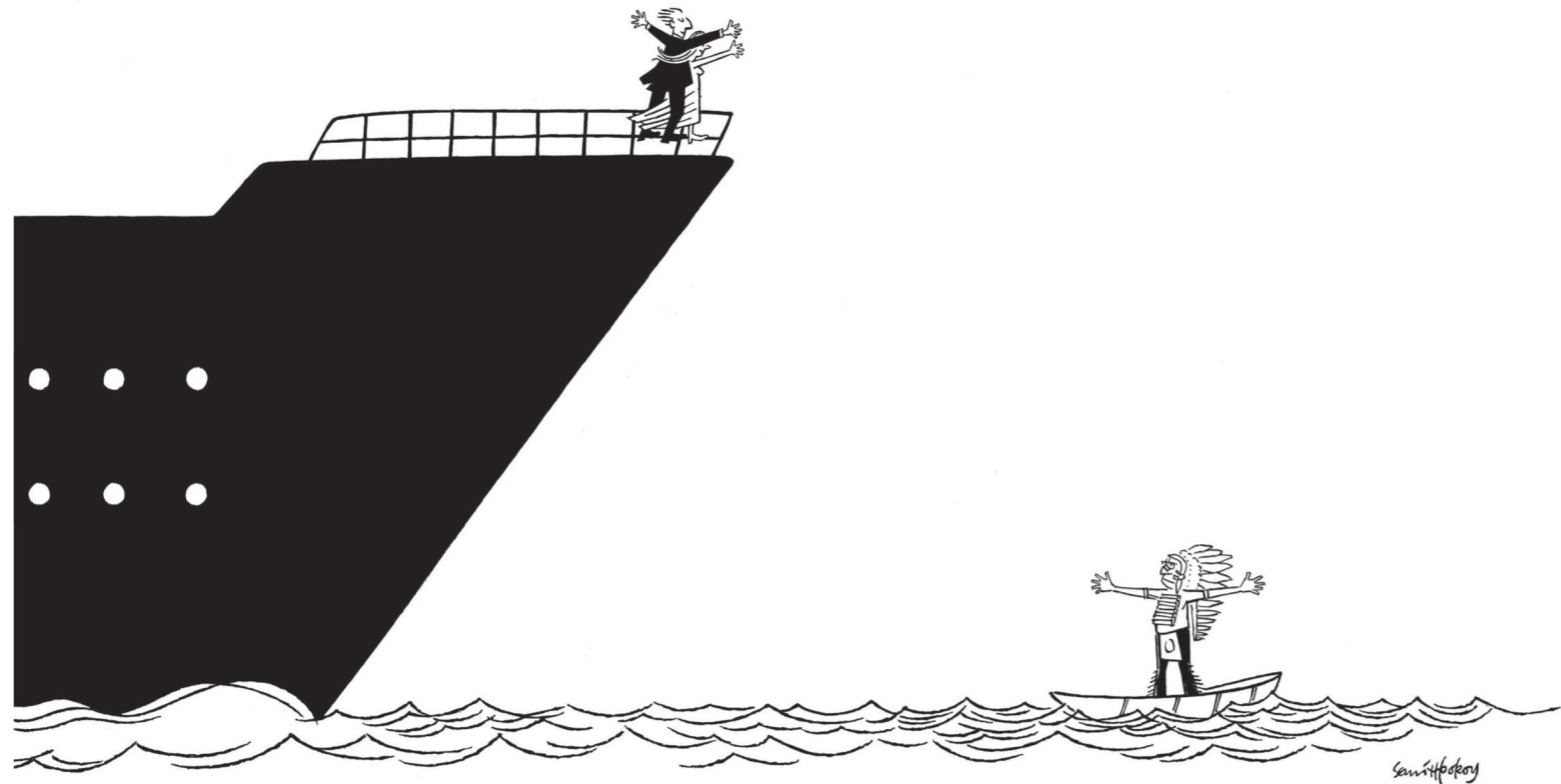

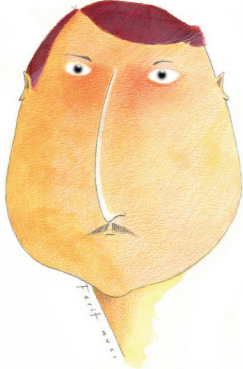

SEMİH POROY 1954, Samsun doğumlu. İlk çizgileri 1975 yılında "Akbaba" mizah dergisinde yayımlandı. 1977'de haftalık mizah sayfası "Ciddiyet"le başladığı "Cumhuriyet" gazetesi çizirliği, günümüzde günlük bant-karikatürü "Harbi" ve aynı gazetenin kitap ekine hazırladığı haftalık çizgi-dizisi "Feklavye" ile sürüyor. 1980'li yıllar boyunca "Milliyet Çocuk" dergisinde çalıştı. Ayrıca, saygın edebiyat dergisi "Varlık"ta yaklaşık yirmi yıldan bu yana desenleriyle yer alıyor. Birçok kitap resimleme çalışması olan Poroy'un karikatür üzerine yayımlanmış yazıları da bulunuyor. Karikatürcüler Derneği yönetim kurullarında yer aldı, başkanlık yaptı. "Portreler" (1998), "Meyhane Peçeteleri" (1998), "Gölgenizi Kullanabilir miyim?" (1999), "Feklavye" (2008), "Ohne Worte" (2008-Almanya'da basıldı) isimli kitapları yayımlandı.

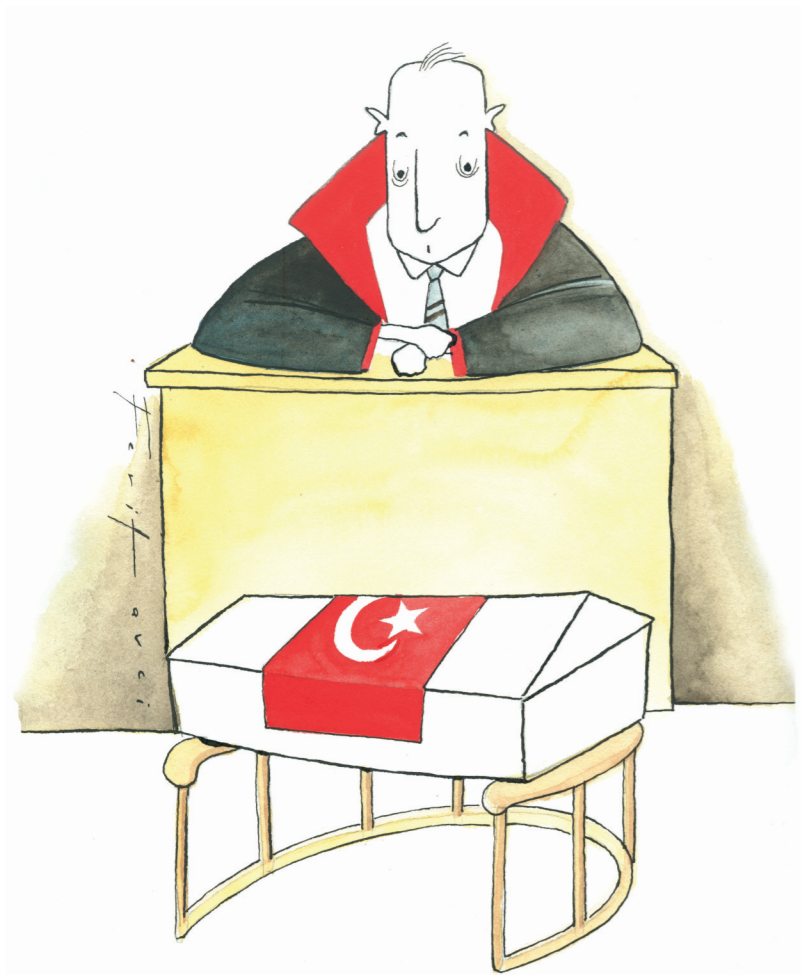
FERİT AVCI 23 Haziran 1954 yılında, Artvin'e bağlı Murgul'da doğdu. 1976 yılında Ankara Gazi Eğitim Fakültesi Resim-iş bölümüne girdi, bu okulu 1979 yılında bitirdi. 1980-83 arası, İstanbul'da resim öğretmenliği yaptı. Bu görevden ayrılıp basın kuruluşlarında çalıştı. Sırasıyla İstanbul reklam, Koza Yayınları, Milliyet Yayınları, Gelişim yayınları ve Hürriyet-Atlas Dergilerinde çalıştı.

Çocuk yaşlarda başlayan karikatür ilgisi, ilk kez 1975 yılında kağıda döküldü. 1976 yılında İşçi Kültür Derneği'nin düzenlediği karikatür yarışmasında Birincilik ile Karikatürcüler Derneği özel ödülünü kazandı. Çizgileri Çivi, Mikrop gibi o dönemin dergilerinde yayımlandı. 1986 Yılında Kanada'da Montreal Karikatür Yarışmasında dördüncü oldu. Yurt içinde yapılan karikatür yarışmalarında Birincilik, Başarı ve Özel Ödüller kazandı. Karikatürcüler Derneği üyesi olan Ferit Avcı, çeşitli dönemlerde yönetim ve denetleme kurulu görevlerinde bulundu.

Çocuk dergilerinde hem çizer hem de yönetici olarak görev aldı. Çocuk kitaplarını resimledi. 1996 yılında Kültür Bakanlığı'nın açtığı çocuk kitapları yarışmasında KIRMIZI FİLİ GÖRDÜNÜZ MÜ? kitabıyla Birincilik ödülü, 2007 yılında TUDEM yayınevinin düzenlediği resimli çocuk kitabı dalında BENİM MİNİK BALIĞIM kitabıyla da mansiyon ödülü kazandı. 2003 yılında Atlas MOBİDİK Dergisini yönetti ve çizerliğini yaptı. Dergi bir yıl sonra yayınına son verince İstanbul'u bırakıp Fethiye'de bir köye yerleşti. Yaşamını ve çizgilerini buradan sürdürüyor.

Sayın Yargıç,
karşınıza
ilk kez
6348 gün sonra
çıkarıldım...
Beni savunacak
avukatlarım da
tutuklanmış.
Suçumun
ne olduğunu da
öğrenemedim.

SAİT MUNZUR

40

1959 yılında Kemaliye'de (Erzincan) doğdu, ilk karikatürü Gırgır dergisinde yayınlandı (1973). 1983-1984 yılları arasında Sıfır mizah dergisini çıkardı. Karikatürlerinden bazılarını "Güldük Yine de" adını verdiği kitapta topladı. Çizimleri, Ankara ağırlıklı olmak üzere birçok gazete ve dergide yayınlandı (Ulus, Yeni Halkçı, Barış, Ekspres, Zafer, Milliyet, Cumhuriyet, Birgün, Gırgır, Akbaba, Çağdaş Mizah, vs.). Ulusal, uluslararası sergi ve yarışmalara katıldı. Üç kişisel sergi açtı. Resimlemesini yaptığı birçok çocuk kitabı vardır.

41

AVUKAT OLARAK PANÇO VİLLA, SPARTAKÜS, ŞEYH BEDREDDİN,
PİR SULTAN, NESİMİ, TOPLAK KEMAL, CHE VE ZAPATA'YI İSTERİM
DIYE TUTTURDU.
BAROLARA SORUYORUZ EFENDİM, BULACAĞIZ!..

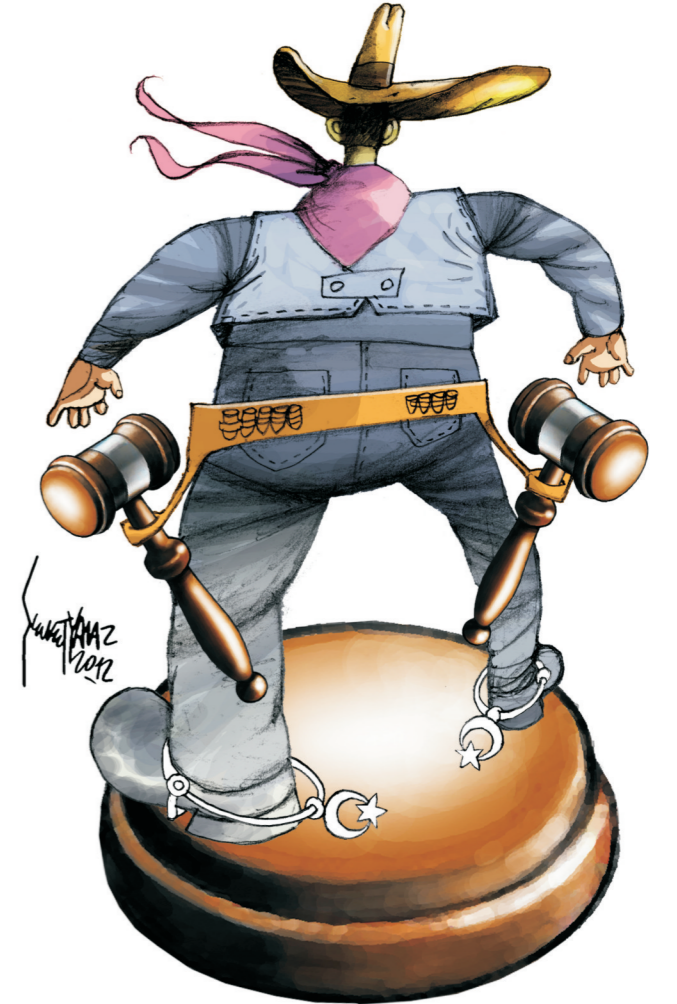
KAPİTALİZME KARŞI
İNSANLIĞI MI SAVUNAYIM?
SİHİRBAZA GİTSENE SEN!

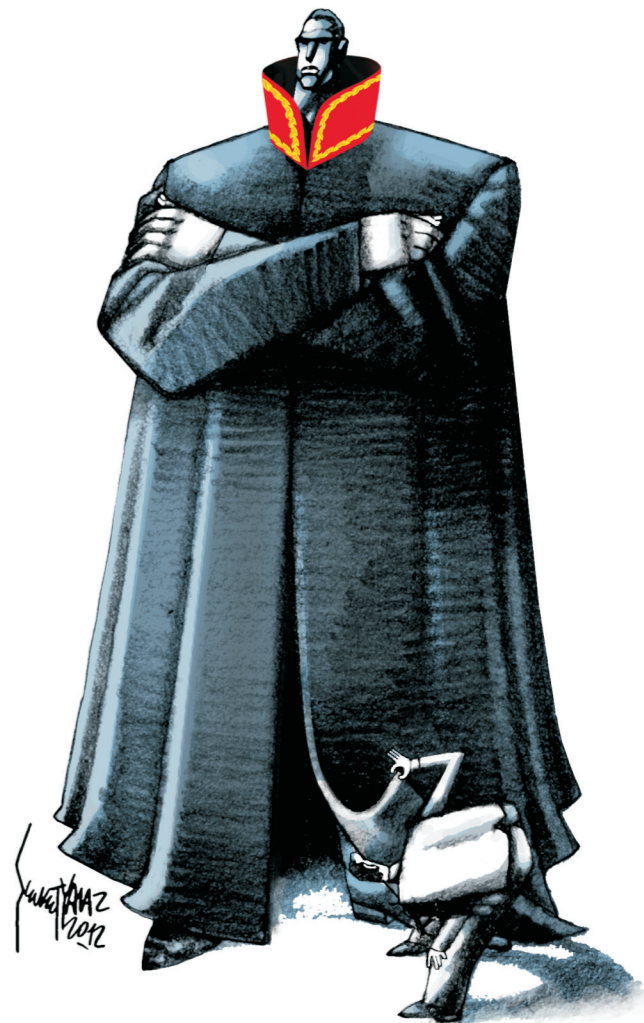

1956 yılında Adana'da doğdu. Bankacı olan babasının tayinleri nedeniyle ilk ve ortaokul eğitimini yurdun değişik kentlerinde sürdürdü. Lise eğitimini ise, İstanbul'un Bakırköy ilçesinde tamamladı. Resime olan sevgisi, onu Üniversite seçiminde direkt olarak Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'na yönlendirdi. Birincilikle girdiği bu okulda eğitimini, Grafik bölümünü bitirerek 1982 yılında tamamladı. Yaşamındaki en önemli olay, Üniversiteye girmeden henüz 18 yaşında onun için bir okul olacak olan, "GIRGIR" mizah dergisi macerasının başlamış olmasıydı. 18-22 yaşları arasında amatörlik sevgisini ve profesyonellik hazlarını birlikte yaşamaya başladı yönetmen Oğuz Aral ile. Tabii bu ustanın yanına, öğretileriyle ona büyük katkıları olan diğer ustaları (Tekin Aral, M.Polat, Altan Erbulak...) eklemeyen ve onları saygıyla anmadan geçemiyor...

Hem okuyup, hem de karikatür çizerek sonlandırdı yüksek okul sürecini. Sırasıyla, Girgir-Fırt- Çarşaf- Dıgıl- Avni- Fıfır mizah dergilerinde uzun yıllar çalıştı. Mizah dergilerinin, doğal saydığı kapanma süreçlerinin ardından, ikinci mesleği saydığı Grafikerliğe başladı. Doğaldır ki, karikatürü de unutmadan. Şu anda, Radikal gazetesinde grafiker - karikatürist - ilüstratör olarak çalışmaktadır. Son beş senedir yurtiçi ve yurtdışı karikatür yarışmalarına katılıyor ve 40'ın üstünde ödülü var. Hayattan tat almaya çizerek devam edeceğine çok emin.

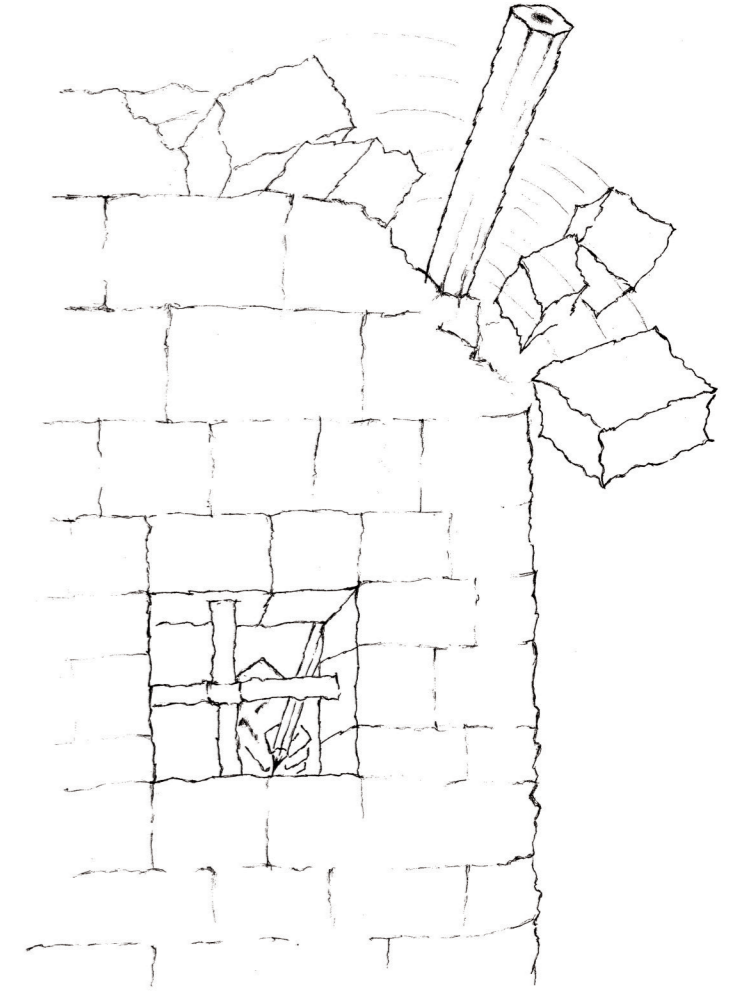
MUSTAFA SARYAL

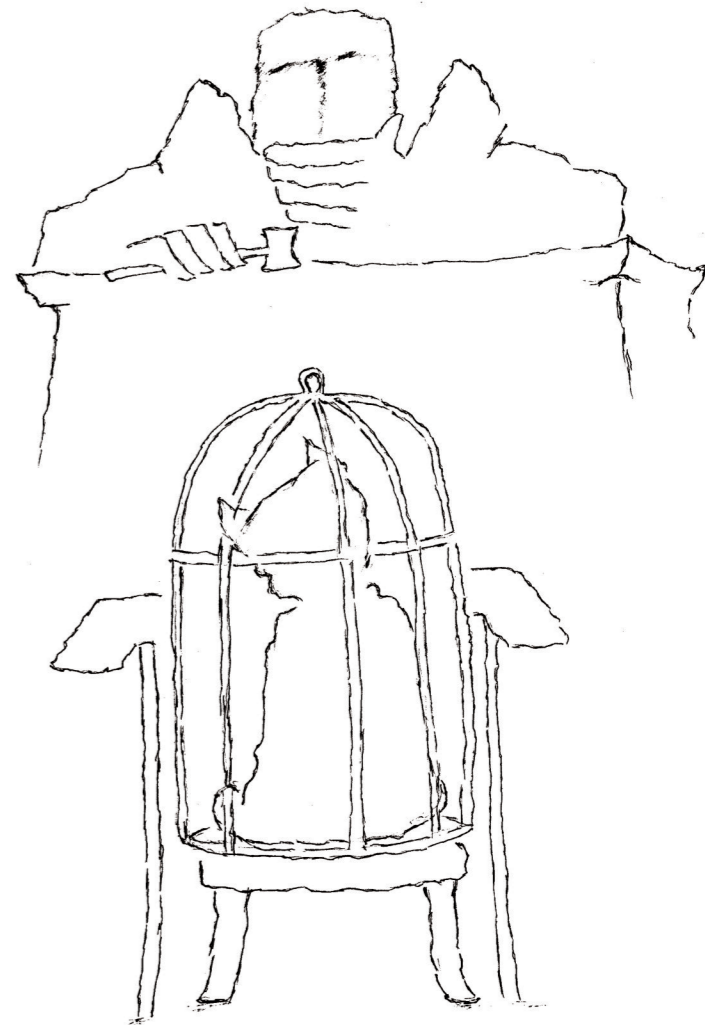
48

MUSTAFA SARYAL 1958 yılında Ankara'da doğdu. Kendini bildi bileli, çizmek en büyük tutkusuydu. Tıp Fakültesinde öğrenciyken, 1978 yılında Ankaralı çizerlerce düzenlenen 1 Mayıs sergisine katıldı. Çeşitli karma sergi ve yarışma sergilerine yer aldı. Mayıs 1980'de Ankara Sanatseverler Derneğinde kişisel bir sergi gerçekleştirdi. Çalışmaları çeşitli dergilerde yayınlandı, yayınlanmakta. Karikatür Vakfı etkinliklerinde yer almakta olan Saryal çizgiyle düşünmenin, çizgiyle içiçe olmanın, üzerinde ve hayata bakışında çok olumlu katkısı olduğuna inanıyor.

49

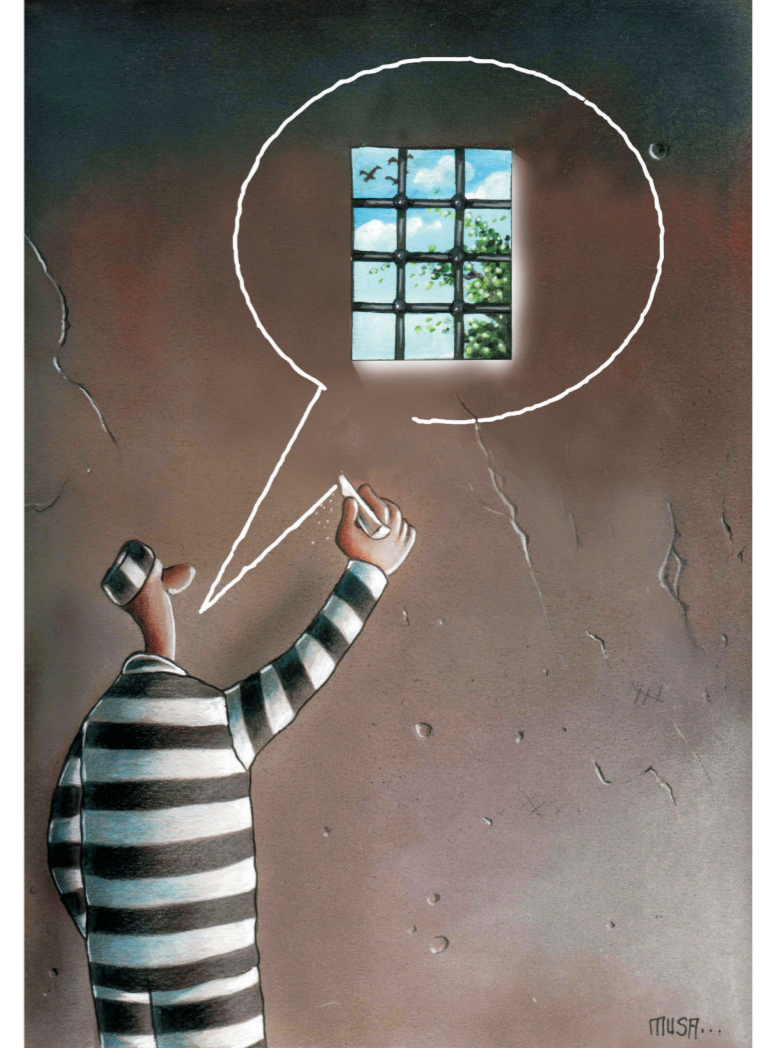
MUSA GÜMÜŞ

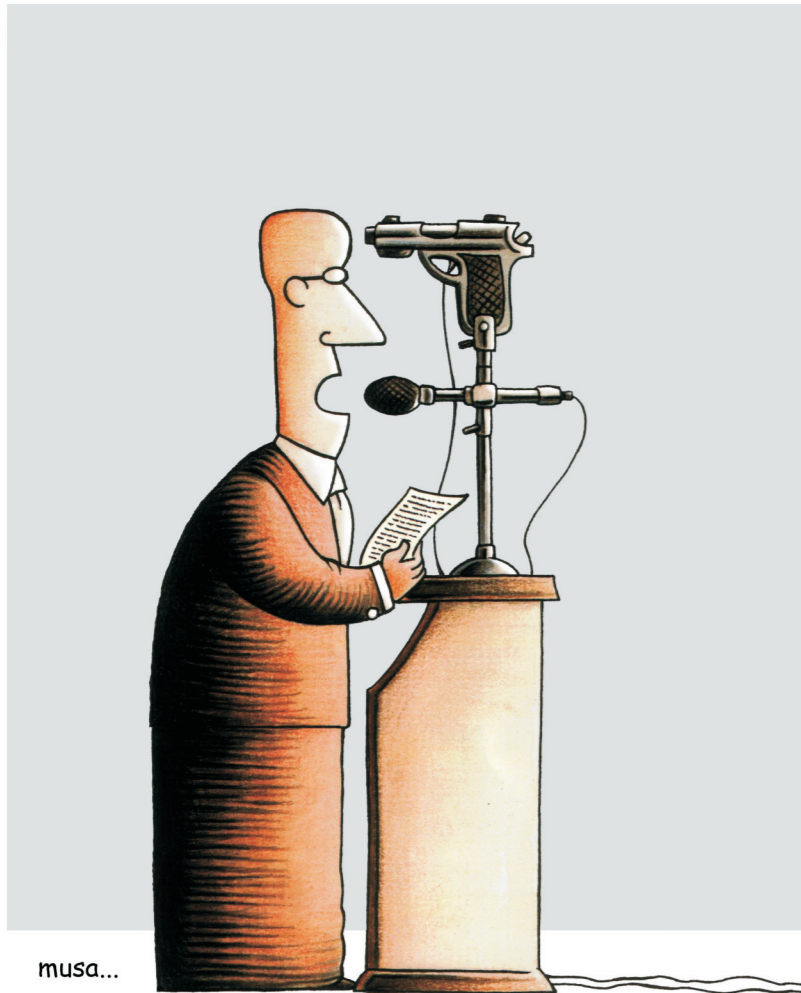
52

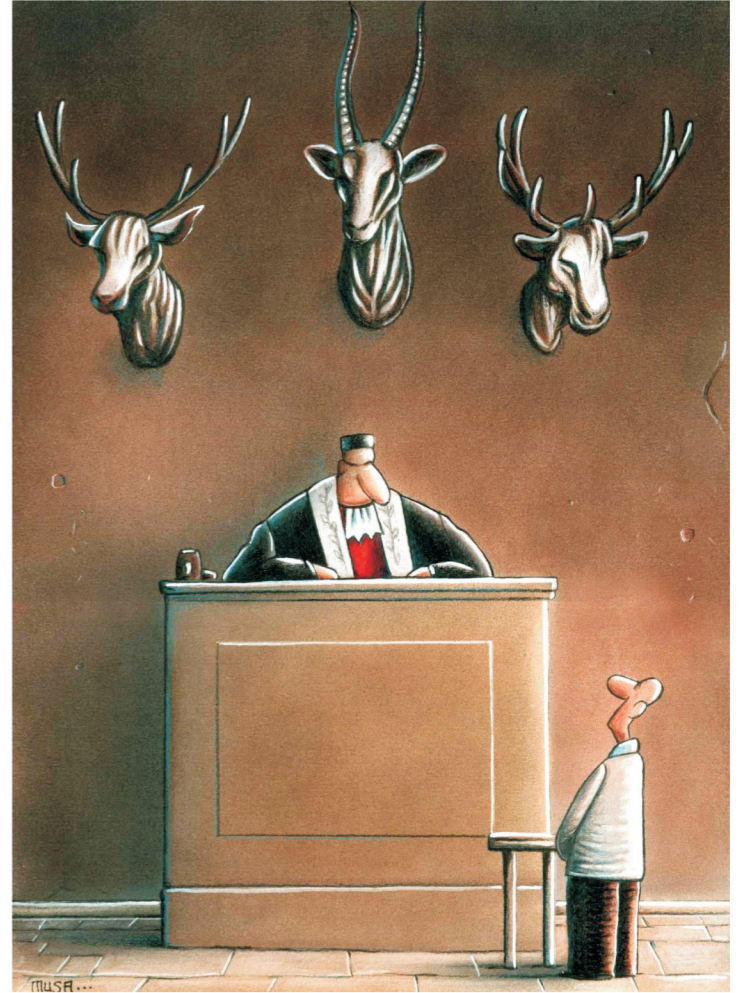
1963 yılında Gaziantep'te doğdu. Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirdi. 1989-1994 yılları arasında HİBİR mizah dergisinde karikatürist olarak çalıştı. BANDO dergisinde çocuklara yönelik çizgi öyküler çizdi. NOKTA dergisinde illüstrasyonları yayınlandı. 1994-1998 yılları arasında HBR MAYMUN mizah dergisinin kadrosunda yer aldı. 1997 yılında AB Parlamentosu tarafından Strasbourg'da açılan "Neighbours" konulu karikatür sergisinde eserleri yer aldı. 1998-1999 yıllarında Cumhuriyet Gazetesi'nin DİNOZOR mizah dergisini bir grup arkadaşıyla yayın hayatına geçirerek "Babalar ve Oğulları" "Kinci Cumhuriyetçiler" gibi köşeler ve kapak karikatürleri çizdi. Aynı yıllarda Sistem Yayıncılık'ta çalışarak birçok kitaba karikatür ve illüstrasyonlar çizdi. Genç Radyo'da 1 yıl süre ile güncel-siyasal olayları mizahi bir dille anlatan "Komik Haber Bülteni" için yazılar yazdı. 2001 yılından beri Mef Okulları'nda karikatür-illüstrasyon öğretmeni olarak çalışmakta ve bu tarihten beridir yarışmalara katılmaktadır. Bugüne kadar yurtiçi ve yurtdışı yarışmalardan toplam 139 ödül kazanmıştır. 2008 yılında bir karikatürü Portekiz'in Porto Şehrinde anıt haline getirilerek Özgürlük Meydanı'na dikilmiştir. Evli ve 1 çocuk babasıdır.

53

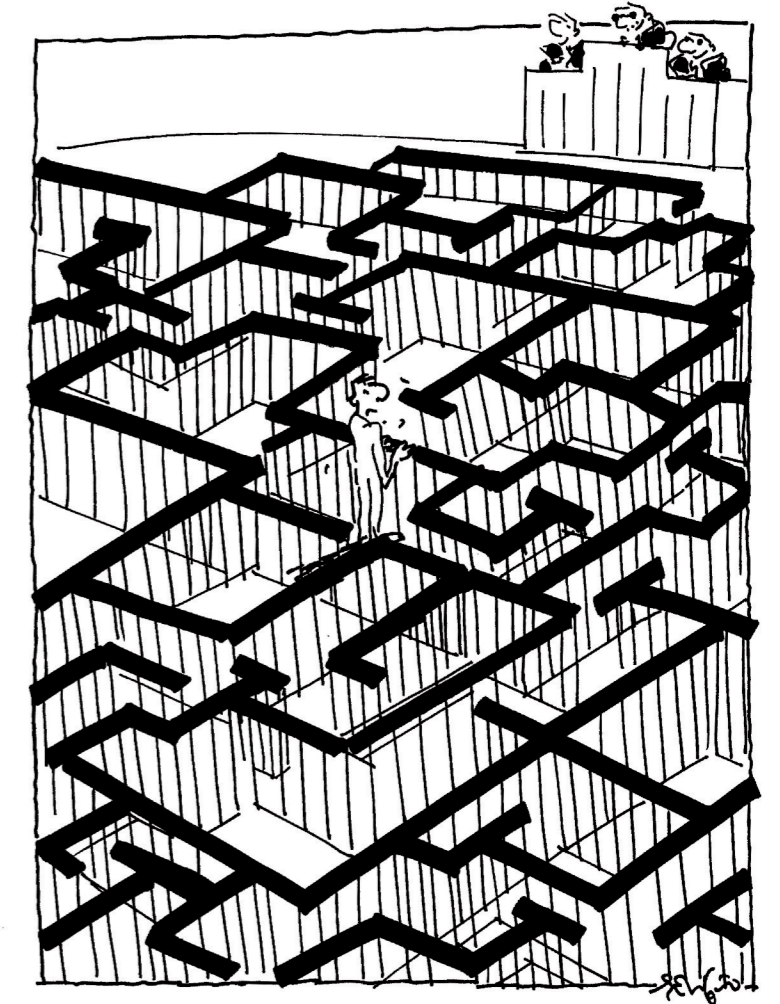
musa...

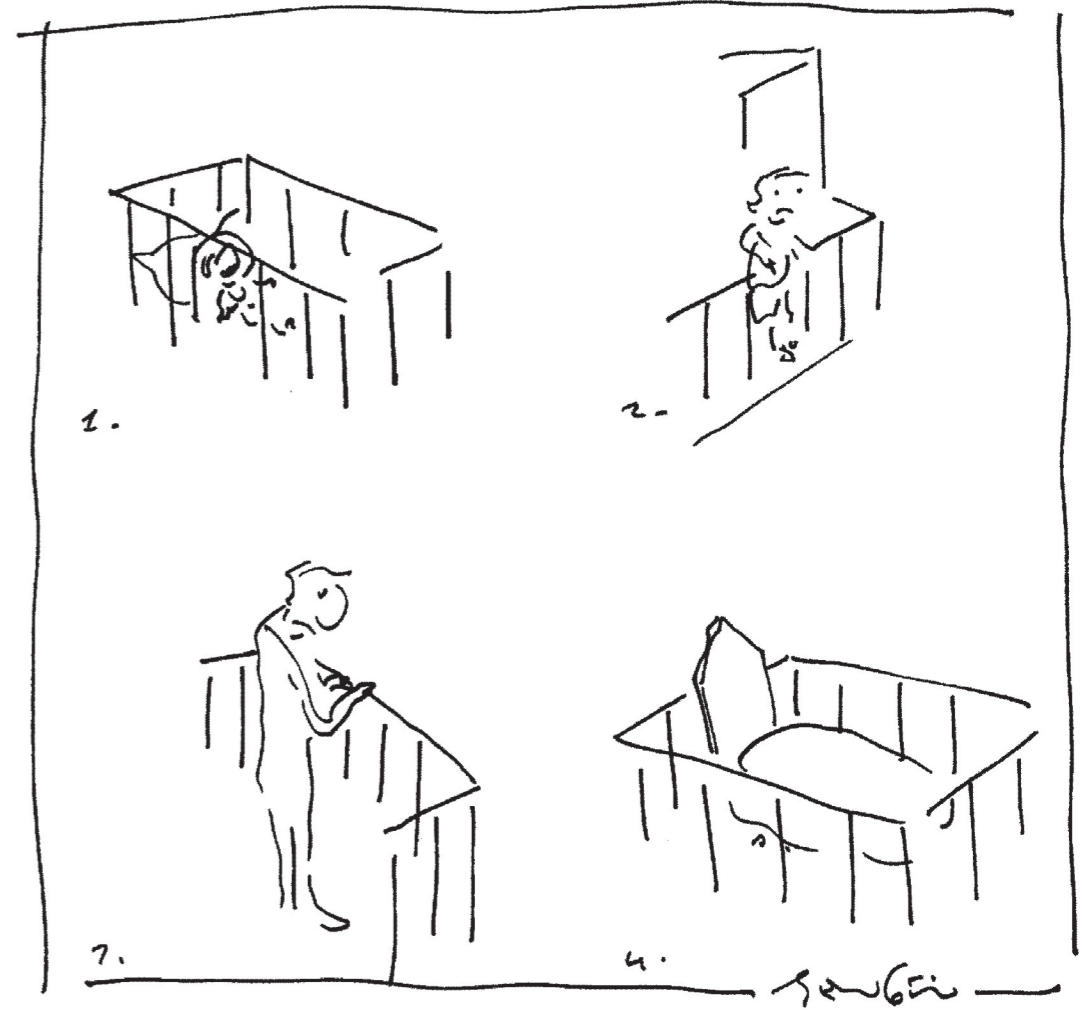
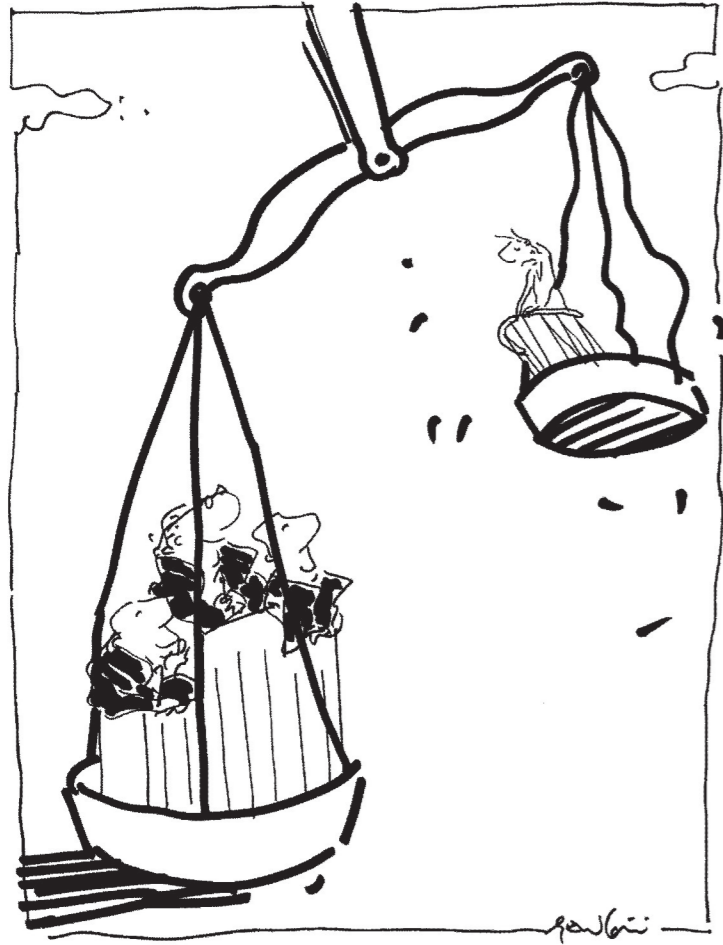

musa...

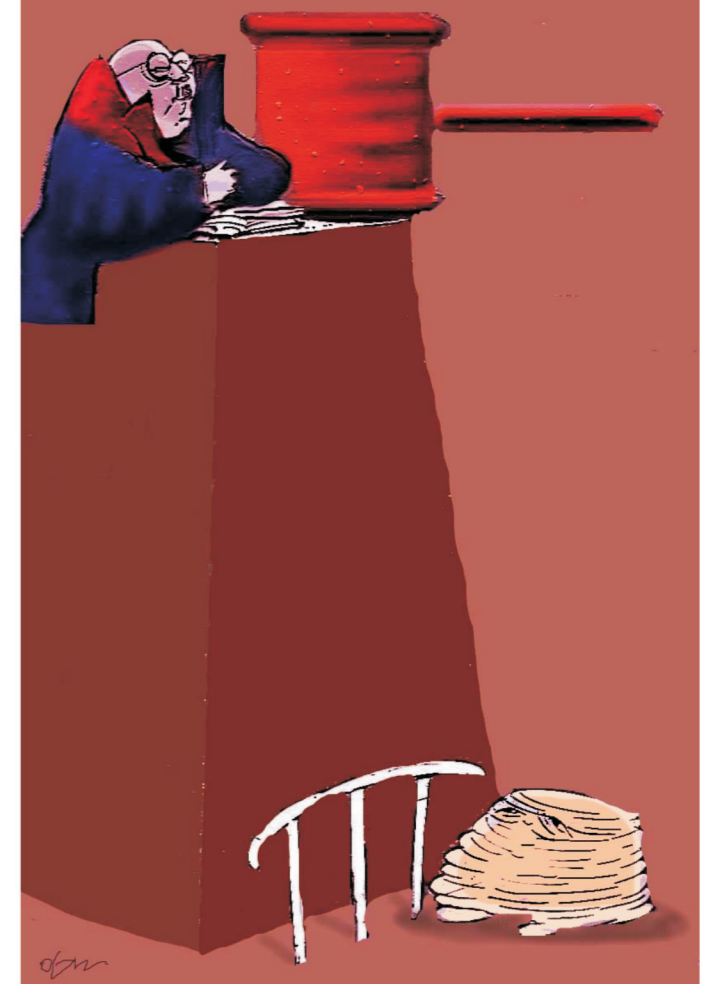
MUHAMMET ŞENGÖZ 1964 yılında İzmit'te doğdu. 1987'de Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl yüksek lisans başladı. 1990'da "Tahta Oyma-Basma Tekniği" konulu tez çalışmasıyla yüksek lisans bitirdi. 1995 yılında "Türkiye'de Yüksek Oyma-Basma Tekniği ile Eser Veren Sanatçılar" konulu tez çalışmasıyla "Sanatta Yeterlik" (doktora eşdeğer) yaptı. Karikatürleri çeşitli dergi ve yerel gazetelerde yayınlandı. Profesyonel anlamda ilk karikatürü 1979 yılında GİRGİR Mizah Dergisi'nde yayınlandı. Ulusal ve Uluslararası karikatür yarışmalarında 56 ödül kazandı. 1994 yılında Karikatür Vakfı tarafından "Yılın Karikatürcüsü" seçildi. Ödül olarak ilk karikatür kitabı basıldı. 1994 yılında Kocaeli Kültür Müdürlüğü'ne bağlı olarak kurulan Fikret Mualla Resim Atolyesi'nde Güzel Sanatlar Fakültelerine öğrenci yetiştirmekte. Karikatür ve resim çalışmalarını İzmit'te kendi atölyesinde sürdürmekte. İkinci kitabı, 17 Ağustos 1999 Depremi'nde çizdiği karikatürlerini "Orada kimse var mı!.." adlı kitapta toparlayarak 17 Ağustos 2001 yılında yayınlandı. Özgür Kocaeli Gazetesi'nde "Çizdimgitti" köşesinde çizdiği günlük karikatürlerini 2003 mart ayında biraraya getirerek "çizdimgitti" adlı üçüncü kitabını Özgür Kocaeli Yayınları arasından çıkardı. Aynı gazetede günlük karikatür çizmeye devam ediyor.

1968 yılında izmit te doğdum. İlk-orta-lise öğrenimimi yine aynı yerde tamamladıktan sonra Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğrenim gördüm, tekstil anasatdalından mezun oldum. Karikatüre ilkokul yıllarında başladım, o yıllardan bu yana çizmeyi sürdürerek bugün profesyonel çizerim. Onceleri çeşitli mizah dergileri ve yerel basın organlarında yer aldıktan sonra günlük gazetelere geçtim. Bunların dışında www.karikaturokulu.com sitesinde genç ve yetenekli amatör çizer adaylarına sanal eğitim vermekte aynı zamanda onların işlerini yayınlamaktayım...ayrıca dünyanın en önemli editoryal karikatür sitelerinden www.cagle.com da da karikatürlerim düzenli olarak yayınlanmaktadır. Yayınlanmış bir karikatür albümüm ve şu ana kadar açtığım toplam 19 kişisel sergi var. Şu ana kadar düzenlenmiş karikatür yarışmalarından yaklaşık yüze yakın ödülüm bulunmaktadır. 1997 yılında Türkiye Karikatürcüler Derneği başkanlığı yaptım ve ayrıca ulusal, uluslararası karikatürle ilgili dernek, vakıflara üyeyim. Avrupa Karikatürcüler Birliği (FECO), Türkiye Karikatürcüler Derneği, Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği, Witty World (Cartoonist Club / USA), Cartoonist and Writers Club/USA, ICS International Club/USA gibi derneklerin üyesiyim. Halen Özel Bahçeşehir Kolejinde ders vermekteyim.

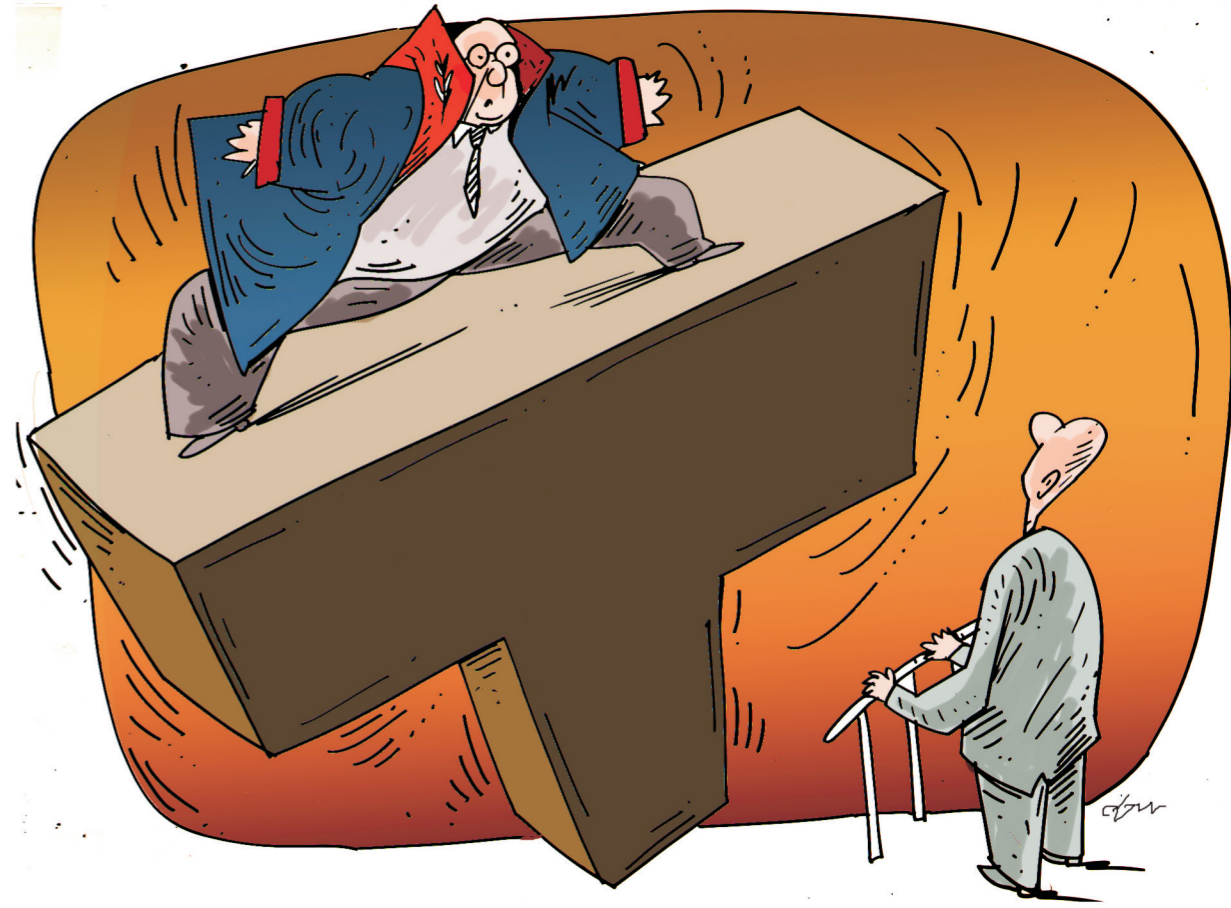

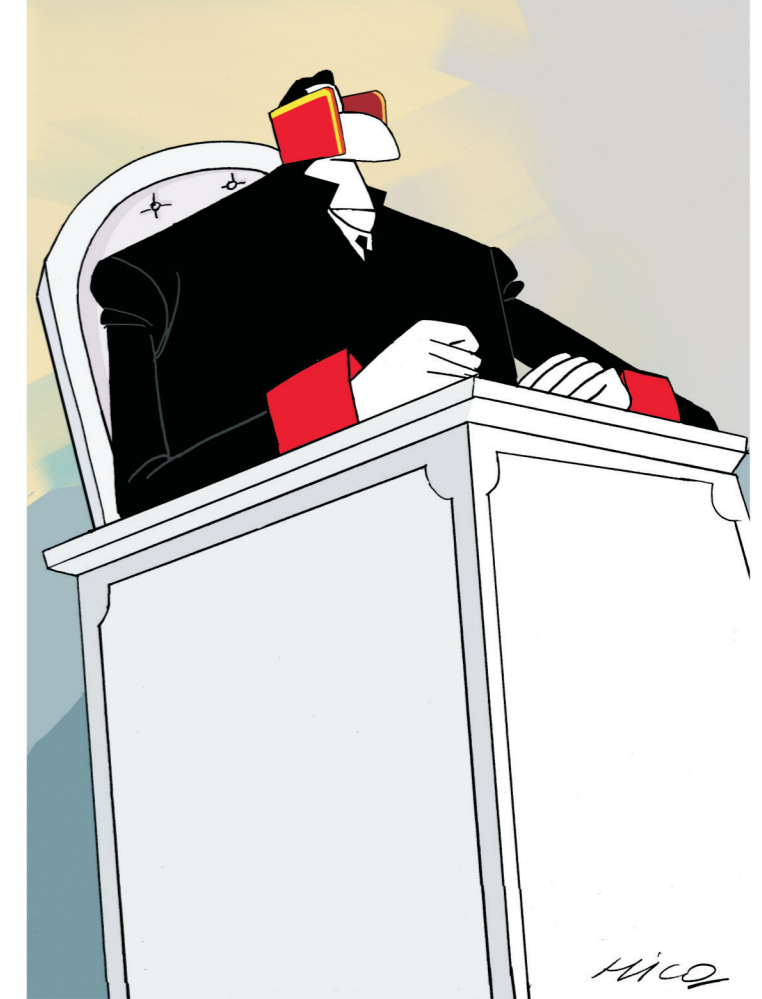
62

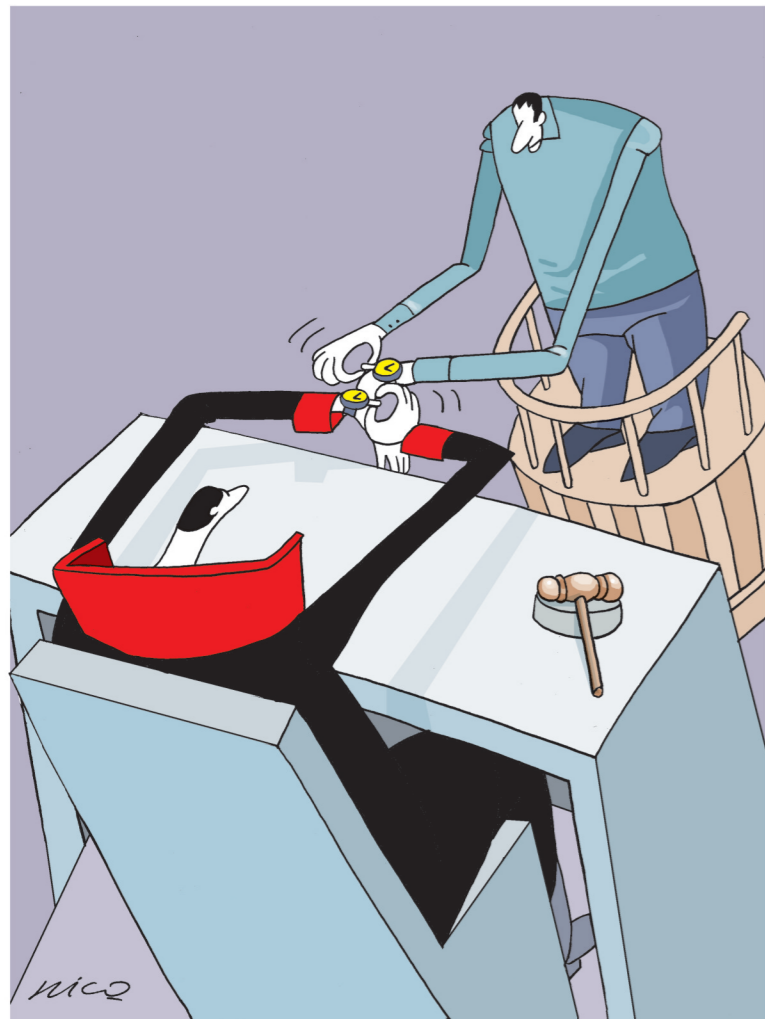
63

HİCABİ DEMİRCİ 1968'in haziranında Samsun'da doğdu. İlk, orta ve lise yılları Anadolu'nun çeşitli yerlerinde geçti. 1985'te Ankara Gazi Lisesi'ni, 1992'de AÜ Fen Fakültesi'ni bitirdi. Çocukluk yıllarında başlayan çizgi serüveni zaman içinde kendi yolunu bularak karikatürle buluştu. Üniversite yıllarında çizgiden kopmamak için girdiği çizgi film atölyesinden uzun bir süre çıkmadı. Animasyon çalışmaları sırasında çizgi film senaryoları yazdı. 1998'de senaryosunu, animatörlüğünü ve yönetmenliğini yaptığı 'Ufuktaki Ada' isimli kısa metrajlı çizgi film Almanya Nürnberg Film Festivali'nde finale kaldı ve gösterime girdi. Aynı film Ankara Film Festivali'nde de izleyiciyle buluştu. 2000 yılı İstanbul Uluslararası Kısa Film Festivali'nin afiş tasarımını yaptı. 2004 yılında Donkişot mizah dergisinin düzenlediği AB ve Türkiye konulu uluslararası karikatür yarışmasında ve Organ Bağışı konulu karikatür yarışmasında büyük ödül aldı. Reklam sektörüne ve çeşitli yayınevlerine kitap kapağı, illüstrasyon ve storyboard çalışmaları yaptı. Ulusal ve Uluslararası karikatür yarışmalarında 43 tane ödül alan çizer, 2005 yılında 'şeytandırnağı' isimli kişisel karikatür kitabını yayınladı. Bir dönem Radikal iki ve Milliyet Pazar eklerinde haftalık karikatürleri yayınlandı. Çizer halen Radikal gazetesinde illüstrator olarak çalışmalarına devam etmektedir.

1984 yılında Ankara'da doğdu. Orta ve lise eğitimini Ankara'da tamamladı. 2004-2008 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünde lisans eğitimini tamamladı. 1 kişisel 10 karma sergiye katıldı. Abidin Dino'nun 95. doğum gününde İstanbul ve Ankara'da açılan "Karikatüristler Abidin Dino'yu Anıyor" adlı karma karikatür sergisini düzenledi ve katıldı. Bir çok dergi ve gazetede karikatürleri yayımlandı. Festival ve workshoplara katıldı. www.oburmizah.com karikatür sitesinin kurucusu ve editörlüğünü yapmaktadır.

